

Bruxelles, 3 mai 2019
(OR. en)

8801/1/19
REV 1

SPORT 50

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Creșterea nivelului de participare a copiilor și tinerilor la activități sportive în Europa secolului XXI – Dezbateri de orientare

În urma consultării Grupului de lucru pentru sport, președinția a pregătit documentul de dezbateri care figurează în anexă, prezentat ca bază pentru dezbateri de orientare care urmează să aibă loc cu ocazia reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 22-23 mai 2019.

Creșterea nivelului de participare a copiilor și tinerilor la activități sportive în Europa secolului XXI

Practicarea sporturilor aduce o gamă largă de beneficii bine documentate, atât la nivel individual, cât și la nivel de societate. Cu toate acestea, statisticile arată că, deși situația diferă de la un stat membru la altul, în medie, *interesul față de practicarea sporturilor este în scădere în UE*. Aproape un sfert din totalul tinerilor europeni (între 15 și 24 de ani) nu practică niciun sport sau nicio activitate fizică, neparticiparea crescând cu șapte puncte procentuale între 2009 și 2017¹. Copiii și tinerii nu sunt implicați activ în sporturi, din cauza influenței unei varietăți de factori. Prezentul document își propune să exploreze o serie dintre aceștia, în vederea înțelegerii, de asemenea, a modului în care tendințele actuale pot afecta participarea la activități sportive în secolul XXI.

În primul rând, concurența de pe „piața activităților recreative” care vizează influențarea modului în care copiii și tinerii își petrec timpul liber poate fi acerbă, în special având în vedere presiunea exercitată de sectorul divertismentului și în special de segmentul digital. Datorită progreselor tehnologice care au permis o creștere a conectivității la viteze tipice benzii largi, atractivitatea activităților recreative la domiciliu (de ex. jocurile pe calculator, consumul de conținut audiovizual sau interacțiunea cu acesta) a crescut și se poate preconiza că acesta va deveni și mai atrăgător pe viitor². Tehnologia poate genera, de asemenea, noi opțiuni de activități recreative pentru copii și tineri (de ex. urmărirea unor sporturi) și le poate îmbogăți experiențele în ceea ce privește opțiunile existente, așa cum se întâmplă și în cazul unei varietăți de forme de participare culturală (de ex. cinema, spectacole live, site-uri culturale) care sunt populare în rândul tinerilor din UE³.

¹ Eurobarometrul special privind sportul și activitatea fizică nr. 334 (2010) și nr. 472 (2018).

² López Sintas, J., Rojas de Francisco, L. și García Álvarez, E. (2017). *Home-based digital leisure: Doing the same leisure activities, but digital*. (Recreere digitală la domiciliu: întreprinderea acelorași activități recreative, dar sub formă digitală). Cogent Social Sciences, <http://dx.doi.org/10.1080/23311886.2017.1309741>

³ Eurostat (2017), Statistici în domeniul culturii – participarea culturală defalcată în funcție de proveniența socioeconomică.

Prin contrast, *sporturile oferă în continuare o experiență „analogică”*, a cărei atractivitate depinde de disponibilitatea, accesibilitatea și calitatea centrelor sportive și de interacțiunile sociale cu colegii de echipă și cu personalul sportiv relevant. Tehnologiile în materie de realitate augmentată ar putea avea potențialul de a genera noi sporturi care să presupună și o componentă de activitate fizică în viitor, însă în prezent influența lor este cel mult neglijabilă. Prin urmare, în timp ce diversificarea activităților recreative joacă un rol pozitiv în dezvoltarea personală a copiilor și a tinerilor, există riscul ca sportul să aibă mai puține șanse de a contribui la aceasta în secolul XXI.

În același timp, costurile pe care le presupune reprezintă un important factor determinant al nivelului de participare la aceste activități, indiferent de vârstă. Măsura în care cluburile sportive trebuie să ceară o contribuție din partea membrilor lor pentru a-și susține activitatea cotidiană și chiar investițiile, în loc să aibă acces la finanțare publică sau posibilitatea de a obține sponsorizări private, poate afecta preferința persoanelor pentru sport în raport cu alte moduri de petrecere a timpului. Același lucru este valabil pentru contextele sportive neorganizate, în care costurile contează, deoarece sunt de obicei suportate în întregime la nivel individual.

În cadrul subiectului „economia sportului” trebuie luat în considerare și impactul pe care îl are nivelul tot mai ridicat de *exploatare comercială a sportului*⁴. Pe de o parte, sportul de elită atrage o mare acoperire mediatică. Pe lângă generarea de venituri, această expunere poate inspira oamenii și în special copiii să se apuce de un sport. Pe de altă parte, dacă se pune un accent prea mare pe aspectele comerciale, unele organizații sportive pot ajunge să se orienteze mai mult pe recoltarea profitabilă de talente tinere pentru eșaloanele mai înalte și să se preocupe mai puțin de asigurarea posibilității ca sportul să își îndeplinească funcția socială și educativă⁵.

Mecanismele de solidaritate financiară dintre sportul de elită și cel de masă reprezintă una dintre căile de îmbunătățire a capacității celui din urmă de a stimula participarea activă la activități sportive. În orice caz, având în vedere tendințele actuale de evoluție, trebuie analizată necesitatea de a armoniza agenda sportului de elită și a celui de masă în viitor, în contextul abordării tendinței descendente în ceea ce privește participarea la activități sportive.

⁴ În timp ce în 2017 piața globală a evenimentelor sportive se situa la 91 de miliarde USD, se preconizează că aceasta va avea o rată compusă anuală de creștere de 3,6 % în perioada 2017-2021. UNCTAD (2018), Probleme de concurență în vânzările de drepturi audiovizuale pentru evenimentele sportive majore, document disponibil la: <https://bit.ly/2PoJysq>

⁵ Tratatul privind Uniunea Europeană, articolul 165 alineatul (1).

O altă chestiune care trebuie luată în considerare în discuția actuală se referă la **atitudinile și profilul generațiilor actuale de copii și tineri** și, mai specific, ce îi motivează să practice un sport. Cercetarea calitativă sugerează că copiii și adolescenții sunt interesați de sport deoarece acesta facilitează interacțiunile și susținerea socială, ajută la gestionarea masei corporale și sunt, mai presus de toate, o sursă de plăcere. Ultima observație este de obicei valabilă în contextele în care nu există o mare presiune de a concura și a câștiga⁶.

În plus, deși este în mod cert necesară mai multă cercetare sociologică, generațiile noi de tineri au fost uneori descrise ca având înclinația de a urmări nu numai sporturile consacrate, ci și sporturi nou apărute⁷. În acest context, este important să înțelegem în ce măsură piața europeană intersporturi este de fapt deschisă unor noi actori sportivi, în vederea creșterii șanselor disponibile de a convinge viitoare generații de tineri să fie mai activi.

Cu siguranță, o parte semnificativă a discuției ar trebui dedicată și sectoarelor demografice care, în mod tradițional, au un record slab în ceea ce privește participarea la activități sportive – în acest sens se disting **fetele și femeile tinere** și, de asemenea, **persoanele cu handicap**. Luarea unor măsuri atât la nivelul UE, cât și la cel al statelor membre, care să pună accentul pe aceste grupuri ar putea duce la generații viitoare de tineri europeni mai active.

⁶ Allender, S. și alții (2006), *Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: a review of qualitative studies* (Înțelegerea participării la activități sportive și fizice în rândul copiilor și al adulților: o analiză a studiilor calitative). Health Education Research, vol. 21, nr. 6, p. 826-835.

⁷ *Changing the game: How gen Z is redefining sports, consumption & sponsorship* (Modificări de paradigmă: în ce fel generația Z redefinește sportul, consumul și sponsorizarea) (2018). Raport disponibil [aici](#).

Miniștrii sunt invitați să-și exprime opiniile cu privire la elementele prezentate în prezentul document cu scopul de a crea baza pentru un schimb de bune practici și de eventuale soluții politice care ar putea contribui la o mai mare sensibilizare și activare în domeniul sportiv a tineretului european. S-au formulat întrebările de mai jos pentru a orienta în oarecare măsură discuțiile ulterioare:

1. În ce fel pot coopera autoritățile publice și mișcarea sportivă la nivelul UE și la nivelul statelor membre în vederea îmbunătățirii ratelor de participare la activități sportive în rândul copiilor și al tinerilor?
2. Ce măsuri pot fi luate la nivelul UE pentru a consolida legăturile dintre sportul de elită și sportul de masă în vederea mai bune sprijiniri a funcției sociale și educative a sportului?